

RUSKO BRODOVJE PRED PORT ARTURJEM.

ROMAN ROMANOV:

HIŠA NA HOLMU.

Cudno mi je v tem trenutku, ko zbiram vse tiste mračne dogodke, da jih napišem čisto verno in lepo drugega za drugim. Plašne misli se budijo in kakor bi skrite roke ustavljale moje pero... Poizkusite čitati — nemara da boste čutili kaj podobnega!... — — — — —

Tista hiša je stala nekoliko v stran od vasi in na holmu. Bila je lepo zidana in krita z opeko. Pred njo so rastle trije veliki in košati kostanji in cesta se je vila mimo nje naprej dol po holmu v vas. Na desno in levo so se prostirala polja, ki so bila navadno napol obdelana, in za hišo zadaj je rastle grmičevje, ki je polagoma prehajalo v gosto šumo.

Nekako plašno je bilo tam gori in ob večernih urah je bilo popotnika strah. Kot polnočni strahovi so stali košati kostanji in ob luninih nočeh so se zibale njihove plahe sence po hiši in daleč tja po beli cesti. Navadno je bilo tam vse mirno. Včasih je sedel pod kostanjem zanemarjen človek in gledal dol po dolini. A to je bilo redko...

Vaščani niso radi hodili ponoči tam mimo, zakaj tudi nje je bilo strah. Čudne misli so

imeli o gospodarju na Holmu in so se ga ogibali. Včasih in zelo pozno so videli, kako se je pripeljal pod tiste kostanje sredi temne noči voz in ni bilo sledu o njem, ko se je zdanilo... Tainoni je pravil, da je natančno razložil več črnih postav, ki so se naglo gibale in govorile polglasno... Opazili so zanemarjene ljudi, ki so prišli iz hoste gor in izginili v hišo... Pogostokrat so bila o polnoči vsa okna razsvetljena... Tuintam so videli gospodarja samega — rekli so mu Dolfe — videli so ga vaščani, ko je šel v družbi umazanih ljudi in govoril z njimi šepetaje...

Mnogo se je govorilo in vaščanje so majali z glavami in so se plašno ozirali gor proti Holmu...

I.

Stari Komej je bil umrl tisto jesen popolnoma nanagloma: pričelo ga je dušiti v prsih in je legel in ni več vstal. Tako je bil dom brez gospodarja in stara Komejka se je morala truditi sama na posestvu. Tudi od nje se je že pričelo poslavljati življenje, ki ji je bilo prineslo kaj malo sladkosti, a mnogo truda in trpljenja. Kajkrat se je spominjala v poznih jesenskih večerih daleč nazaj na minuloost, pomešano z grenkobo